

Roczny raport z wdrożenia rozporządzenia Rady (WE) 812/2004¹ - 2015

Państwo członkowskie: **Polska**

Okres odniesienia: **2015**

Data: 14 lipca 2016 r.

Autor:

- **Katarzyna Kamińska** – Departament Rybołówstwa, Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (email: Katarzyna.kaminska@minrol.gov.pl).

¹ Rozporządzenie Rady (EC) nr 812/2004 z dnia 26 kwietnia 2004 r. ustanawiające środki określające środki dotyczące przypadkowego odławiania walenii podczas połowów ryb oraz zmieniające Rozporządzenie (WE) nr 88/98.

Streszczenie

W 2015 r. 16 jednostek połowowych mogło korzystać z pingerów zakupionych przez MRiRW w 2008 r. (AQUATEC AQUAmark 100). Podczas kontroli dokonywanych w portach w latach 2014-2015, znajdujących się w jurysdykcji Okręgowego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Szczecinie (OIRM) – kontrolującego polską część obszaru ICES 24, nie stwierdzono przypadku braku pingerów. Armatorzy statków rybackich w portach będących w jurysdykcji OIRM Szczecin, nie byli również karani przez zagraniczne służby kontrolne za niestosowanie pingerów.

W 2015 roku kontynuowano Program Monitorowania Przypadkowych Połowów Waleni. Jednakże, w związku z oficjalnym przeniesieniem programu do Wieloletniego Programu Zbioru Danych Rybackich, oraz związanymi z tym formalnościami, program ruszył z opóźnieniem i zakres monitoringu był mniejszy niż zazwyczaj. Zakres monitoringu przypadkowych połowów waleni powinien jednakże zostać istotnie zwiększony w kolejnych latach realizacji programu w ramach NPZDR. Ogółem, prowadzono obserwacje na 7 jednostkach powyżej 15 m operujących z 6 portów. W ramach realizacji Programu obserwatorzy przebywali w morzu przez 30 dni, w tym 17 dni na jednostkach prowadzących połowy przy użyciu włoków pelagicznych oraz 10 dni w rejsach, gdy połowy prowadzono przy użyciu sieci stawnych, a także 3 dni na jednostce poławiającej włokiem dennym. W trakcie każdego z tych rejsów celem obserwacji były ewentualne przypadki złowienia lub zaplątania się w sieci waleni, bądź innych ssaków morskich, a także ptaków morskich i chronionych gatunków ryb, takich jak parposz (*Alosa fallax*) czy jesiotr ostronosy (*Acipenser oxyrhynchus*).

Z dniem 16 listopada 2015 r., Departament Rybołówstwa został przeniesiony do nowo utworzonego Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej wraz z obowiązkami wynikającymi z wdrażania w Polsce rozporządzenia 812/2004.

Akustyczne Urządzenia Odstraszające

1. Informacje ogólne.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) 812/2004, Polska zobowiązana jest do stosowania urządzeń odstraszających walenie, na jednostkach o długości równej lub większej niż 12 m, przy zastosowaniu sieci stawnych skrzelowych lub oplątujących, w granicach wód morskich w obszarze ICES 24.

W 2008 r. jednostki połowowe poławiające pod banderą polską otrzymały 500 sztuk pingerów AQUATEC AQUAMARK 100, przeznaczonych zwłaszcza do odstraszania morświnów (*Phocoena phocoena*), jedyne gatunku walenia na stałe występującego w Morzu Bałtyckim. Ponadto, w czerwcu 2010 r. Okręgowy Inspektorat Rybołówstwa w Szczecinie zamówił, a we wrześniu 2010 odebrał z Danii specjalne urządzenia - detektory działania pingerów.

W 2015 r. 16 jednostek mogło korzystać urządzeń zakupionych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Szczegółowa kontrola sprawności urządzeń dokonana w 2015 r., wykazała, że 253 sztuki pingerów wymagają wymiany. Ministerstwo zwróciło się z prośbą do armatorów posiadających urządzenia odstraszające walenie - pingery, o wymianę niesprawnych urządzeń.

Zanotowaliśmy zainteresowanie zakupem nowych urządzeń odstraszających walenie, które wyrażały zwłaszcza jednostki połowowe znajdujące się w jurysdykcji Okręgowego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego w Słupsku. W efekcie, armatorzy statków rybackich zostali poinformowani o możliwościach zakupu urządzeń odstraszających walenie we własnym zakresie.

Ponadto, w ramach polskiego Programu Operacyjnego PO „Ryby” 2014-2020, planowane jest dofinansowanie zakupu urządzeń odstraszających walenie - pingerów dla pojedynczych rybaków w wysokości 50% ceny, a w przypadku gdy urządzenia będą zakupowane zbiorowo np. w ramach organizacji rybackich, oraz w przypadku gdy zakupione urządzenia będą innowacyjne, możliwe będzie dofinansowanie z Programu nawet do 100% ceny urządzeń.

1.1. Opis floty posiadającej pingery.

Tab. 1

Metier	Fishing Area	Total fishing effort						
		No. of vessels	% of vessels using pingers	No. of trips	Days at sea	Months of operations	Total length of nets* (km)	Total soaktime (h)
Demersalfish	27.III.d.24	10	60	77	161	January-December	1889	2243

2. Akustyczne urządzenia odstrasżające Artykuły 2 i 3 Rozporządzenia Rady (WE) 812/2004.

2.1 Działania ochronne

Tab. 2

Fleet segment	Fishing Area	% of vessels using pingers	Pinger characteristics	Other mitigation measures
GNS	27.III.d.24	60	Aquatec AQUAmark 100	No other measures

3. Monitoring i ocena.

3.1. Monitoring i ocena efektów wykorzystania pingerów.

Ze względu na bardzo niską liczebność walen w obszarach wykorzystywanych do połowów przez statki pływające pod polską banderą w Morzu Bałtyckim, ocena taka nie była możliwa do wykonania.

3.2. Raport dotyczący specyfikacji działań kontrolnych w momencie wykorzystywania pingerów przez rybaków (art. 2.4).

Stosowanie pingerów przez statki o długości powyżej lub równe 12 m posiadające zezwolenie na sieci stawne, jest kontrolowane przez Okręgowy Inspektorat Rybołówstwa Morskiego w Szczecinie, a także przez zagraniczne służby kontrolne, podczas połowów w podobszarze ICES 24, gdzie zgodnie z załącznikiem I rozporządzenia 812/2004, stosowanie pingerów na sieciach stawnych skrzelowych i oplątujących jest obowiązkowe. Pingery będące w posiadaniu polskich jednostek łowiących w podobszarze 24 ICES nie są używane przez te jednostki w podobszarach 25 i 26 ICES.

Obserwacje dotyczące stosowania urządzeń odstrasżających walenie odbywają się podczas kontroli inspektorów ds. rybołówstwa dotyczącej połowów w podobszarach ICES 24. Odbywają się one naocznie poprzez sprawdzanie obecności pingerów na sieciach, przy wyciąganiu sieci, albo kontroli sieci znajdujących się już na pokładzie statku. Ponadto, podczas kontroli w portach jednostek rybackich, które zobowiązane są stosować pingery w czasie rejsu, inspektorzy sprawdzają czy urządzenia odstrasżające znajdują się na burcie statku (z reguły są już odłączone od sieci rybackich).

Ponadto, w 2015 r. niemieckie służby kontrolne kontrolowały na łowisku jednostkę połowową MRZ-2. Sprawdzana była wówczas ilość i sposób zamontowania pingerów, jak również jakość emitowanego sygnału za pomocą detektora pingerów. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Zgodnie z naszą wiedzą, rybacy wykorzystują dotychczas tylko pingery typu Aquatec AQUAmark 100, spełniające wymagania techniczne określone w Załączniku II rozporządzenia 812/2004.

Polskie statki sporadycznie poławiają w polskiej części kwadratu ICES 24 z uwagi na brak wydajnych łowisk. Połowy za pomocą sieci stawnych w tym rejonie prowadzone są zazwyczaj w niemieckiej lub duńskiej części kwadratu ICES 24, w rejonie ławicy Orlej.

3.3. Derogacja

Nie dotyczy Polski.

3.4 Całościowa ocena.

W przypadku obszaru południowego Bałtyku, gdzie w oparciu o wyniki projektu SAMBAH² stwierdzono stosunkowo niską liczebność morświnów, niezwykle trudno jest ocenić efektywność stosowania pingerów.

Obecnie trwają prace nad projektem rozporządzenia o środkach technicznych³, gdzie znalazła się propozycja obowiązkowego umieszczenia pingerów na jednostkach równych lub większych niż 12 m, poławiających sieciami stawnymi. Jednakże, naszym zdaniem, stosowanie urządzeń odstrasżających walenie w obszarze Morza Bałtyckiego powinno być obowiązkowe na wszystkich jednostkach połowowych niezależnie od wielkości, na sieciach stawnych, ale tylko w obszarach o wyższym prawdopodobieństwie przyłowu walenia (high risk areas). Jednocześnie, niezbędne jest przeanalizowanie konieczności zastosowania pingerów na sieciach stawnych w obszarach Natura 2000, wyznaczonych ze względu na ochronę walenia.

Armatorzy statków rybackich nie zaopatrują się we własnym zakresie w urządzenia odstrasżające walenie, jakkolwiek coraz częściej pytają oni o taką możliwość, a Departament Rybołówstwa Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej wyraził gotowość w pośredniczeniu i pomocy przy ich zakupie. Niewątpliwie istotnym wsparciem dla armatorów w indywidualnym zakupie pingerów, powinna być możliwość ubiegania się o sfinansowanie zakupu takich urządzeń ze środków unijnych, w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego na lata 2014-2020. W Polsce planowane jest dofinansowanie z Programu Operacyjnego PO „Ryby” 2014-2020, zakupu urządzeń odstrasżających walenie w wysokości od 50% do 100% ceny urządzeń.

² Static Acoustic Monitoring of the Baltic Sea Harbour Porpoise

³ Regulation of the European Parliament and of the Council on the conservation of fishery resources and the protection of marine ecosystems through technical measures, amending Council Regulations (EC) No 1967/2006, (EC) No 1098/2007, (EC) No 1224/2009 and Regulations (EU) No 1343/2011 and (EU) No 1380/2013 of the European Parliament and of the Council, and repealing Council Regulations (EC) No 894/97, (EC) No 850/98, (EC) No 2549/2000, (EC) No 254/2002, (EC) No 812/2004 and (EC) No 2187/2005.

Program Obserwatorów

4. Ogólna informacja dotycząca wdrożenia Artykułów 4 i 5 Rozporządzenia Rady (WE) 812/2004.

Program Monitorowania Przypadkowych Połowów Waleni w 2015 r. był realizowany, tak jak w latach poprzednich, przez Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy (National Marine Fisheries Research Institute) w Gdyni. Biorąc pod uwagę trwające prace nad ukończeniem zreformowanych ram dla zbioru danych rybackich⁴ (DCF), w 2015 r. program był realizowany w ramach Narodowego Programu Zbioru Danych Rybackich.

Ogółem, w 2015 roku prowadzono obserwacje na 7 jednostkach o długości powyżej 15 m operujących z 6 portów. W ramach realizacji Programu obserwatorzy przebywali w morzu przez 30 dni, w tym 17 dni na jednostkach prowadzących połowy przy użyciu włoków pelagicznych, 10 dni w rejsach, gdy połowy prowadzono przy użyciu sieci stawnych oraz 3 dni na jednostce połowiącej włokiem dennym. Należy wskazać, że przy większych jednostkach, liczba dni w morzu różniła się znacząco od liczby dni kiedy dokonywano połowy. Było to spowodowane przemieszczaniem się jednostek w czasie jednego rejsu na różne akweny.

W czasie rejsów jednostkami powyżej 15 metrów, dokonywano obserwacji pod kątem obecności i przyłowu waleni i innych ssaków morskich. Ponadto, program monitorowania przypadkowych połowów waleni obejmował obserwacje przypadkowego połowu ptaków morskich oraz zagrożonych gatunków ryb takich jak parposz (*Alosa fallax*) czy ryb pochodzących z programów re-introdukcji, takich jak jesiotr ostronosy (*Acipenser oxyrhynchus*).

W żadnym z 17 monitorowanych dni połowów włokiem pelagicznym oraz 10 monitorowanych dni połowów sieciami stawnymi, a także 3 dni monitoringu włokiem dennym, nie stwierdzono w sieci waleni ani innych ssaków morskich.

W połowach w 2015 r. nie stwierdzono również ptaków morskich ani chronionych gatunków ryb, takich jak parposz (*Alosa fallax*) czy jesiotr ostronosy (*Acipenser oxyrhynchus*).

Pełny raport z Programu Monitorowania Przypadkowych Połowów Waleni w 2015 r. znajduje się w załączniku.

5. Monitoring.

⁴ Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council concerning the establishment of a Union framework for the collection, management and use of data in the fisheries sector and support for scientific advice regarding the Common Fisheries Policy and Multiannual Union Programme for the collection, management and use of data in the fisheries and aquaculture sectors for the period 2017-2019.

5.1. Opis nakładu połowowego i obecności obserwatorów podczas połowów włokiem pelagicznym.

Tab. 3 Description of fishing effort and observer in towed gear

Fleet segment (refer to code in Table 1)	ICES subarea	Total fishing effort					Total observer effort achieved					Coverage % days at sea
		No of vessels	No of trips	Days at sea	No of hauls	Average towing time (hours/day)	No of vessels	No of trips	Days at sea	No of hauls	Average towing time (hours/day)	
OTM	24	19	291	725								
OTM	25	65	1543	3531			1	1	4			0.11%
OTM	26	61	2666	3355			3	6	6			0.18%
OTM	27	2	2	9								
OTM	28	9	22	87								
OTM	29	0	0	0								
OTM	31	0	0	0								
OTM<15	24	15	75	143								
OTM<15	25	18	409	637								
OTM<15	26	0	0	0								
OTM<15	27	0	0	0								
OTM<15	28	0	0	0								
OTM<15	29	0	0	0								
OTM<15	31	0	0	0								

5.2 Opis nakładu połowowego i obecności obserwatorów podczas połowów sieciami stawnymi.

Tab. 4 Description of fishing effort and observer in static gear

Fleet segment (refer to code in Table 1)	ICES subarea	Total fishing effort					Total observer effort achieved					Coverage % days at sea
		No of vessels	No of trips	Days at sea	Total length of nets (km)	Average soak time (hours/day)	No of vessels	No of trips	Days at sea	Total length of nets (km)	Average soak time (hours/day)	
GNS	24	7	12	46			0	0	0			0.00%
GNS	25	15	387	1027			2	4	17			1.66%
GNS	26	5	26	59			0	0	0			0.00%
<i>boats</i>	26	315	20914	20970			0	0	0			0.00%

6. Oszacowanie przypadkowych połowów.

6.1. Udział przypadkowych połowów w podziale na segment floty i poławiane gatunki celowe.

Tab. 5 Bycatch by species and fleet segment

Fleet segment (refer to code in Table 1)	ICES Subarea	Main target species	Pinger in use? (yes/no)	Cetacean species bycaught	Number of incidens	Number of specimens
GNS	25	Cod	no	no	0	0
GNS	26	Cod	no	no	0	0
OTM	24	Herring, sprat	no	no	0	0
OTM	25	Herring, sprat	no	no	0	0
OTM	26	Herring, sprat	no	no	0	0

Obserwowany przyłów waleni w podziale na narzędzia połowowe.

Tab. 6 Bycatch rate by fleet segment and target species

Fleet segment or other stratum	Cetacean species (scientific name)	Bycatch expressed per unit of fishing effort *	Total bycatch estimate	CV percent
GNS (ICES 25-26)	no	0	0	
OTM (ICES 24-26)	no	0	0	

Odnotowanie Przypadkowych Połowów

Od początku prowadzenia Programu Monitorowania Przypadkowych Połowów Waleni, to jest od 2006 r., nie odnotowano przypadkowego połowu walenia podczas prowadzenia programu obserwatorów.

7. i 8. Dyskusja i konkluzje.

W sytuacji Polski, gdy prowadząc program pilotażowy w latach 2006-2009, oraz kontynuując program monitorowania w kolejnych latach 2010-2015, nie stwierdzono obecności waleni, uzyskanie współczynnika zmienności nie przekraczającego 0.3, wynikającego z Aneksu III Rozporządzenia WE 812/2004, jest niemożliwe do spełnienia, gdyż wymagałoby monitorowania około 80% nakładu połowowego.

Jednakże, biorąc pod uwagę reformę systemu zbioru danych pochodzących z rybołówstwa (Data Collection Framework) i dostosowaniem go do wymogów Wspólnej Polityki Rybackiej, a także biorąc pod uwagę zapisy nowej ustawy o rybołówstwie morskim z dnia 19 grudnia 2014 r. (Dz.U.2015.222), Program Monitorowania Przypadkowych Połowów Waleni został w 2015 r. włączony do Narodowego Programu Zbioru Danych Rybackich. Wiąże się to z wypracowaniem nowej metodyki i zakresu monitoringu przypadkowych połowów waleni w Polsce. Zgodnie z ww. ustawą, przypadkowe połowy ssaków morskich muszą również zostać odnotowane w dziennikach połowowych.

Ponadto, w 2015 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazało dla armatorów statków rybackich „Klucz do oznaczania ptaków w przyłowie” co powinno umożliwić rozpoznawanie przypadkowo złowionych gatunków ptaków i określanie ich gatunku.

9. Załącznik

**Raport
z realizacji
Programu Monitorowania
Przypadkowych Połowów Waleni
w 2015 roku**

(temat: NP-15/MOR)

Kordian Trella

Gdynia, styczeń 2016 roku

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	12
2. Materiał i metody	13
3. Wyniki.....	15
3.1. Monitoring połowów włokami pelagicznymi	15
3.2. Monitoring sieci stawnych (netów).....	16
3.3. Monitoring połowów włokami dennymi.....	17
4. Wnioski	17
Załącznik I	18
Załącznik II	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik III.....	20

1. Wprowadzenie

Monitorowanie przypadkowych połowów waleni wynika z realizacji przepisów Rozporządzenia Rady (WE) nr 812/2004 z dnia 26 kwietnia 2004 r. (zwanego dalej rozporządzeniem 812/2004) ustanawiającego środki dotyczące przypadkowych połowów waleni w rybołówstwie oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 88/98 (Dz. U. UE L 150 z 30.04.2004 r., str.12 z późniejszymi zmianami), według których Polska została zobowiązana do realizacji Programu obserwatorów od dnia 1 stycznia 2006 r.

Prace w programie są planowane i rozliczane w cyklu rocznym, zgodnie z Art. 6 Rozporządzenia 812/2004 i przekazywane do Komisji do dnia 1 czerwca następnego roku.

W 2015 roku obserwacje przypadkowych połowów waleni było realizowane w ramach podtematu Narodowego Planu Zbioru Danych Rybackich w okresie od 27 października do 17 grudnia.

Celem Programu było monitorowanie połowów rybackich na kutrach o długości równej lub przekraczającej 15m, prowadzących połowy przy użyciu sieci stawnych skrzelowych o prześwicie oczka powyżej 80mm oraz włoków pelagicznych w roku 2015 pod kątem przypadkowych połowów waleni w Polskich Obszarach Morskich.

2. Materiał i metody

Obserwacje na pokładzie kutrów rybackich prowadzone były przez pracowników MIR-PIB, którzy byli przeszkoleni i zapoznani z metodyką badań pod kątem monitorowania przypadkowych połowów waleni (Załącznik 1). Większość z wymienionych w załączniku obserwatorów uczestniczyła w poprzednich latach w rejsach w ramach Programu Monitorowania Przypadkowych Połowów Waleni.

Ogółem w 2015 roku prowadzono obserwacje na 7 jednostkach powyżej 15 m długości operujących z 6 portów (Tab. 1). W ramach realizacji Programu obserwatorzy przebywali w morzu przez 30 dni, w tym 17 dni na jednostkach prowadzących połowy przy użyciu włoków pelagicznych; 10 dni na jednostkach poławiających sprzętem stawnym oraz 3 dni na jednostce poławiającej włokiem dennym. (Załącznik II).

Podobnie jak w latach 2012-2014 roku, liczba dni pobytu w morzu (*days at sea*) różniła się dość znacząco od liczby dni, w których wykonywano połowy. Było to spowodowane przemieszczaniem się jednostek w czasie jednego rejsu na różne akweny. Faktyczny czas działalności rybackiej, w stosunku do liczby dni w morzu, wynosił odpowiednio: dla narzędzi stawnych (netów) – 52,9%, zaś dla włoków pelagicznych – 90,0% (tabela 2). Ponieważ, w Załączniku II stosowana jest formuła „days at sea”, stąd też przyjęto taką również dla czasu pobytu w morzu obserwatorów. W trakcie każdego z tych rejsów prowadzono obserwacje odnośnie ewentualnych przypadków złowienia lub zaplątania się w sieci waleni, bądź innych ssaków morskich.

Na podstawie sprawozdań rejsowych przedstawionych przez obserwatorów dokonano analizy obserwowanego nakładu połowowego przy użyciu net i włoków pelagicznych w relacji do aktywności połowowej floty spełniającej kryteria Rozporządzenia 812/2004. Dane dotyczące aktywności floty rybackiej przedstawiono w oparciu o informację otrzymaną z CMR z dnia 20.01 2016 roku.

Tabela 1. Liczba monitorowanych dni połowowych w rozbiciu na jednostki i typ narzędzia połowowego (oraz długość jednostki).

Jednostka rybacka		Typ narzędzia połowowego			Port	Podobszar ICES, na którym prowadzono obserwacje
L.p.	Nazwa	Nety (GNS)	Włok pelagiczny (OTM)	Włok denny (OTB)		
<i>kutry pow. 15 m długości</i>						
1	HEL-150		1		Hel	26
2	KOŁ-121		4		Kołobrzeg	25
3	UST-16	5			Ustka	25
4	WŁA-31		4		Władysławowo	26
5	WŁA-51			3	Władysławowo	26
6	ZAG-17		1		Górki Zachodnie	26
7	DAR-119	12			Darłowo	25
		17	10	3		

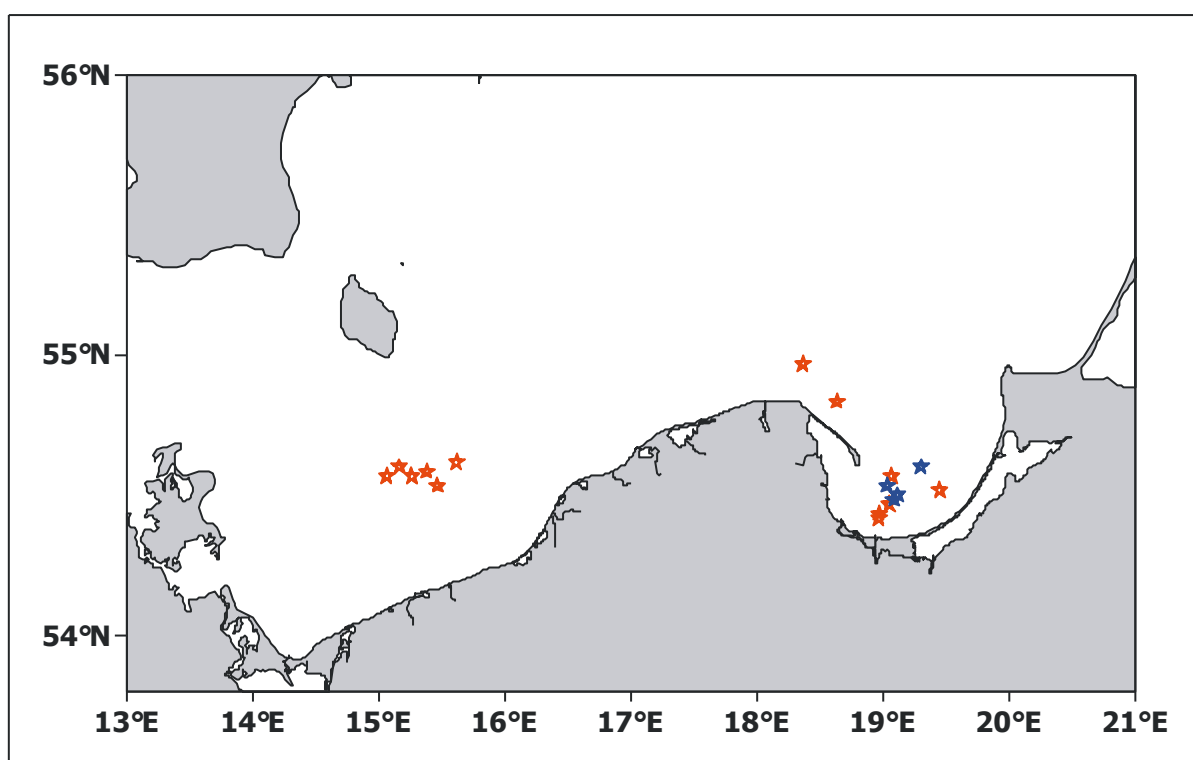
Tabela 2. Procentowy udział dni połowowych w liczbie dni rejsowych

Rodzaj sprzętu połowowego	Liczba dni w morzu	Liczba dni, w których wykonywane były połowy	Udział dni połowowych w liczbie dni rejsowych
Nety (GNS)	17	9	52.9%
Włok pelagiczny (OTM)	10	9	90.0%
Włok denny (OTB)	3	3	100.0%
Razem	30	21	70.0%

3. Wyniki

3.1. Monitoring połowów włokami pelagicznymi

Zgodnie z Załącznikiem III Rozporządzenia 812/2004, monitorowanie połowów wykonywanych przy użyciu włoków pelagicznych winno odbywać się na obszarze Bałtyku na południe od 59°N w okresie całego roku, a na północ od 59°N tylko w okresie od 1 czerwca do 30 września. W podobszarach ICES 24-31, w 2015 roku polskie kutry o długości 15 metrów i powyżej, prowadziły połowy włokami pelagicznymi przez 7.391 dni (dane z dnia 20 stycznia 2016 r). Połowy prowadzone były głównie w podobszarach 25 i 26, gdzie połowy trwały przez 6.700 dni (90,7%).

Rys. 1. Miejsca obserwacji połowów włokiem pelagicznym (czerwone znaczniki) i włokiem dennym (niebieskie znaczniki) w podobszarach 25-26 ICES w 2015 roku

Obserwacje przeprowadzono w podobszarach 25 wg ICES – 4 dni oraz 26 wg ICES – 6 dni. (Załącznik II). Łączna liczba dni, podczas których prowadzono obserwacje wyniosła 10 co stanowiło 0,24 % ogólnej liczby dni w morzu w tych podobszarach.

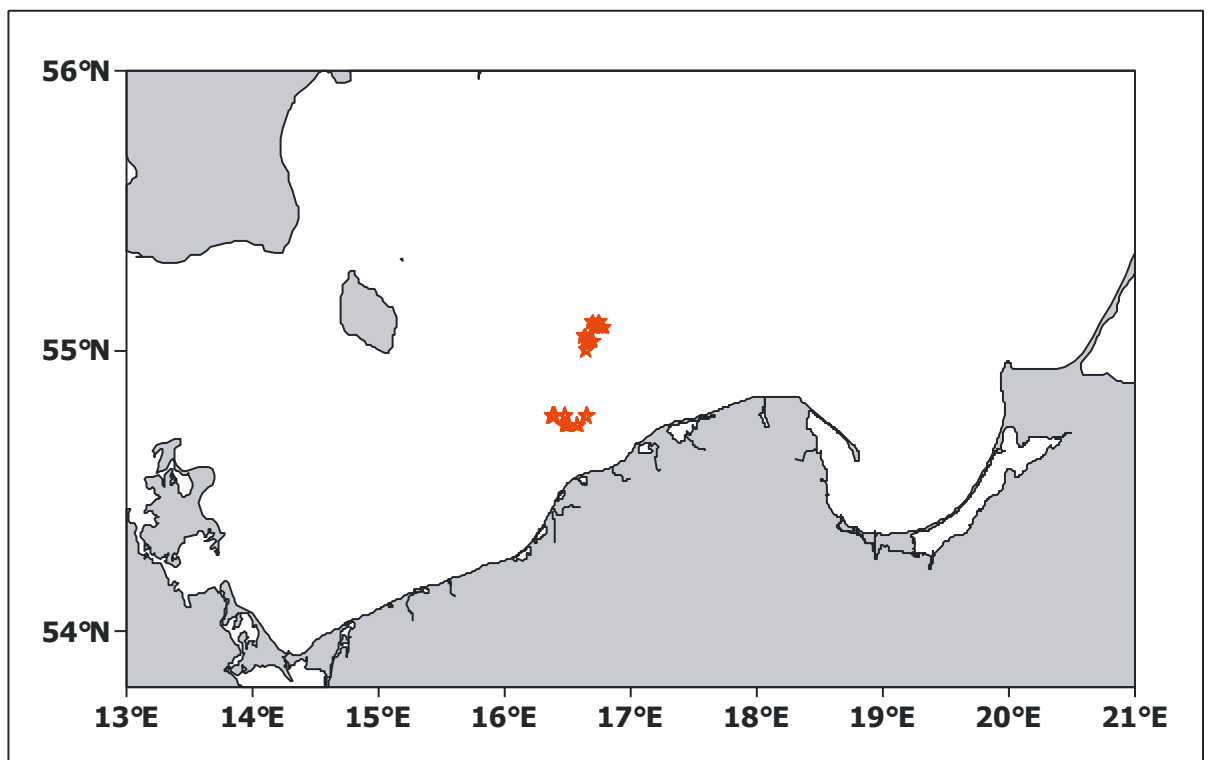
Miejsca połowów (pozycja wydania), na których prowadzono obserwacje, przedstawiono na rysunku 1, a wykaz operacji rybackich w Załączniku III.

W żadnym z 10 dni monitorowania połowów włokiem pelagicznym nie stwierdzono w sieci waleni ani innych ssaków morskich.

3.2. Monitoring sieci stawnych (netów)

W 2015 roku polskie kutry o długości 15 metrów i powyżej, prowadziły połowy przy użyciu sieci stawnych (w rejonach wykazanych w Załączniku III Rozporządzenia 812/2004), łącznie przez 1.092 dni (podobszary ICES 24-28). Największy nakład połowowy stwierdzono w podobszarze 25, gdzie połowy netami prowadzono przez 998 dni (około 91,4%). W 2015 roku, obserwacje prowadzono jedynie w podobszarze 25 (rys.2). Czas pobytu obserwatorów w morzu 17 dni, co stanowiło 1,70% ogólnej liczby dni w morzu w podobszarze 25.

W tabeli 3 zestawiono sumaryczne dane o ilości sprzętu, czasu jego ekspozycji w podobszarze 25 i łącznej długości netów poddanych monitoringowi.

Rys. 2. Miejsca obserwacji połowów prowadzonych z użyciem netów w podobszarze 25 ICES w 2015 roku

Tabela 3. Liczba netów, czas wystawienia oraz ich łączna długość w obserwowanych połowach w 2015 roku

Podobszar ICES	Liczba netów w obserwowanych połowach	łączny czas wystawienia netów (godz.)	łączna długość netów w obserwowanych połowach (km)
25	2780	769,0	152,9
Razem	2780	769,0	152,9

W żadnym z 17 dni monitorowania połowów sieciami stawnymi nie stwierdzono zaplątania się w sieci waleni.

3.3. Monitoring połowów włokami dennymi

Oprócz monitoringu połowów prowadzonych przy użyciu włoków pelagicznych oraz sieci stawnych, dodatkowo w ciągu trzech dni wykonano trzy obserwacje połowów wykonanych włokiem dennym (rys. 1). Podczas 4 zaciągów wykonanych tym sprzętem nie stwierdzono obecności waleni ani innych ssaków morskich

4. Wnioski

- W trakcie monitorowania przez MIR-PIB w 2015 roku (październik-grudzień) połowów włokami pelagicznymi i sieciami stawnymi na Bałtyku nie stwierdzono przypadkowego połowu bądź zaplątania się w sieci walenia;
- W toku obserwacji nie odnotowano w sieciach rybackich obecności ptaków;
- W trakcie realizacji Programu obserwatorzy nie stwierdzili obecności w połowach osobników ryb chronionych, tj. parposz. Nie natrafiono również na znakowane ryby;
- Od 2006 roku, czyli od początku realizacji Programu Monitorowania Przypadkowych Połowów Waleni przez MIR-PIB, niezależnie od czasu, miejsca i rodzaju narzędzi połowów, nie stwierdzono przypadkowego połowu żadnego walenia.

Załącznik I

Lista obserwatorów biorących udział w Programie Monitorowania Przypadkowych Połowów Waleni w 2015 r.

Obserwator	Stanowisko
Celmer Zuzanna	Specjalista
Dziemian Łukasz	Specjalista
Kisielewski Kamil	Specjalista
Zimak Michał	Specjalista
Trella Stanisław	Pracownik techniczny

Załącznik II

Treść zgodna z punktem 4 rekomendacji Międzynarodowej Rady Badan Morza – ICES „ACOM supplied format for National Reports for 812/2004”.

4. At sea observer scheme

Observer effort

Table 3a. Description of fishing effort and observer in static gear

Fleet segment (refer to code in Table 1)	ICES subarea	Total fishing effort					Total observer effort achieved					Coverage % days at sea
		No of vessels	No of trips	Days at sea	Total length of nets (km)	Average soak time (hours/day)	No of vessels	No of trips	Days at sea	Total length of nets (km)	Average soak time (hours/day)	
GNS	24	7	12	46			0	0	0			0.00%
GNS	25	15	387	1027			2	4	17			1.66%
GNS	26	5	26	59			0	0	0			0.00%
boats	26	315	20914	20970			0	0	0			0.00%

Table 3b. Description of fishing effort and observer in towed gear

Fleet segment (refer to code in Table 1)	ICES subarea	Total fishing effort					Total observer effort achieved					Coverage % days at sea
		No of vessels	No of trips	Days at sea	No of hauls	Average towing time (hours/day)	No of vessels	No of trips	Days at sea	No of hauls	Average towing time (hours/day)	
OTM	24	19	291	725								
OTM	25	65	1543	3531			1	1	4			0.11%
OTM	26	61	2666	3355			3	6	6			0.18%
OTM	27	2	2	9								
OTM	28	9	22	87								
OTM	29	0	0	0								
OTM	31	0	0	0								
OTM<15	24	15	75	143								
OTM<15	25	18	409	637								
OTM<15	26	0	0	0								
OTM<15	27	0	0	0								
OTM<15	28	0	0	0								
OTM<15	29	0	0	0								
OTM<15	31	0	0	0								

Recording of bycatch

Nie stwierdzono żadnego przypadku zaplątania się waleni w sieci rybackie w trakcie prowadzonych obserwacji

Results of the observer schemes

Table 4. Bycatch by species and fleet segment

Fleet segment (refer to code in Table 1)	ICES Subarea	Main target species	Pinger in use? (yes/no)	Cetacean species bycaught	Number of incidens	Number of specimens
GNS	25	Cod	no	no	0	0
GNS	26	Cod	no	no	0	0
OTM	24	Herring, sprat	no	no	0	0
OTM	25	Herring, sprat	no	no	0	0
OTM	26	Herring, sprat	no	no	0	0

Table 5. Bycatch rate by fleet segment and target species

Fleet segment or other stratum	Cetacean species (scientific name)	Bycatch expressed per unit of fishing effort *	Total bycatch estimate	CV percent
GNS (ICES 25-26)	no	0	0	
OTM (ICES 24-26)	no	0	0	

Załącznik III

Wykaz operacji rybackich poddanych obserwacjom wykonanych w ramach realizacji Programu Przypadkowych Połowów Waleni (pozycja wydania sprzętu). OTM – włok pelagiczny; GNS – stawne sieci skrzelowe (nety); OTB włok denny

No	Ship	Net code	Date	Latitude	Longitude	Haul duration	Main catch	Bycatch of cetaceans
1	DAR-119	GNS	2015-11-03	55°05	16°43	1440	cod	0
2	DAR-119	GNS	2015-11-03	55°05	16°45	1620	cod	0
3	DAR-119	GNS	2015-11-03	55°05	16°47	1740	cod	0
4	DAR-119	GNS	2015-11-03	55°02	16°40	1800	cod	0
5	DAR-119	GNS	2015-11-03	55°02	16°42	1800	cod	0
6	DAR-119	GNS	2015-11-03	55°00	16°39	1860	cod	0
7	DAR-119	GNS	2015-11-04	55°06	16°45	1440	cod	0
8	DAR-119	GNS	2015-11-04	55°05	16°46	1380	cod	0
9	DAR-119	GNS	2015-11-04	55°02	16°39	1380	cod	0
10	DAR-119	GNS	2015-11-05	55°06	16°42	1320	cod	0
11	DAR-119	GNS	2015-11-05	55°03	16°38	2880	cod	0
12	DAR-119	GNS	2015-11-05	55°03	16°38	2820	cod	0
13	DAR-119	GNS	2015-11-05	55°02	16°41	1440	cod	0
14	DAR-119	GNS	2015.10.27	54°00	16°24	1080	cod	0
15	DAR-119	GNS	2015.10.29	54°46	16°23	1440	cod	0
16	DAR-119	GNS	2015.10.30	54°46	16°23	1440	cod	0
17	HEL-150	OTM	2015.11.16	54°26	18°58	360	sprat, herring	0
18	HEL-150	OTM	2015.11.16	54°31	19°27	360	sprat, herring	0
19	KOŁ-121	OTM	2015.11.20	54°37	15°37	420	sprat, herring	0
20	KOŁ-121	OTM	2015.11.21	54°34	15°16	400	sprat, herring	0
21	KOŁ-121	OTM	2015.11.21	54°34	15°04	420	sprat, herring	0
22	KOŁ-121	OTM	2015.11.21	54°35	15°23	420	sprat, herring	0
23	KOŁ-121	OTM	2015.11.22	54°36	15°10	360	sprat, herring	0
24	KOŁ-121	OTM	2015.11.22	54°34	15°16	300	sprat, herring	0
25	KOŁ-121	OTM	2015.11.22	54°32	15°28	360	sprat, herring	0
26	UST-16	GNS	2015.11.21	54°44	16°30	1440	cod	0
27	UST-16	GNS	2015.11.21	54°46	16°39	1860	cod	0
28	UST-16	GNS	2015.11.22	54°44	16°35	2160	cod	0
29	UST-16	GNS	2015.11.22	54°44	16°29	2400	cod	0
30	UST-16	GNS	2015.11.22	54°44	16°30	1440	cod	0
31	UST-16	GNS	2015.11.22	54°46	16°39	1440	cod	0
32	UST-16	GNS	2015.11.22	54°46	16°29	1200	cod	0
33	UST-16	GNS	2015.11.23	54°44	16°35	1620	cod	0
34	UST-16	GNS	2015.11.23	54°44	16°30	1440	cod	0
35	UST-16	GNS	2015.11.23	54°44	16°35	1320	cod	0
36	UST-16	GNS	2015.11.23	54°46	16°39	1620	cod	0
37	UST-16	GNS	2015.11.23	54°44	16°29	1320	cod	0

No	Ship	Net code	Date	Latitude	Longitude	Haul duration	Main catch	Bycatch of cetaceans
38	WŁA-31	OTM	2015.11.03	54°28	19°03	300	sprat, herring	0
39	WŁA-31	OTM	2015.11.04	54°34	19°04	330	sprat, herring	0
40	WŁA-31	OTM	2015.10.20	54°58	18°22	210	sprat, herring	0
41	WŁA-31	OTM	2015.10.21	54°50	18°38	480	sprat, herring	0
42	ZAG-17	OTM	2015.10.19	54°25	18°58	240	sprat, herring	0
43	WŁA-51	OTB	2015.12.15	54°36	19°18	420	cod	0
44	WŁA-51	OTB	2015.12.16	54°32	19°02	240	cod	0
45	WŁA-51	OTB	2015.12.16	54°29	19°05	180	cod	0
46	WŁA-51	OTB	2015.12.17	54°30	19°07	420	cod	0